

Према речима историчара Душана Миловановића, аутора изложбе „Ризнице Хиландара“:

- Цар Стефан Душан Немањић био је први и последњи цар у историји Срба.
- По лику и делу остао је упамћен под надимком – **Силни**.
- Од 1331. до 1355. године уздигао је толико српску државу да је била велика и поштована сила у Европи. Подигао је прву српску патријаршију и себе је прогласио царем. Можда због тог чина није постао светац, али ће га Срби сигурно памтити.
- **Боравио је у Хиландару 1347. године. Склањајући се од куге, повео је са собом жену, дете и свиту. Вођен мишљу да је Света гора једино тле које молитвом може да се „одбрани” од куге, одлучио је да тамо борави неко време. Куга је харала Балканом, али је Света гора била једино место до ког та опака болест није допрла.**
- Одлазећи са Хиландара, даривао је у знак захвалности све манастире на Светој гори, а највише Хиландар. Саградио је малу цркву, своју задужбину. Оставио је тзв. хашу (свилени покривач за коње), специјално рађену у Венецији, као и ловачки тоболац са стрелама и неколико повеља. За њега је Света гора била матица православља.
- **Волео је да попије, али не и да се напије и никако се не може рећи да је био пијанац.**
- Био је стасит човек, висок 2,14 метара, о чему сведочи и владика Атанасије Јефтић који је са другим члановима комисије, по налогу Синода Српске православне цркве, отворио кивот са Душановим телом у цркви Светог Марка у Београду.
- **Био је велики борац. Велика су му страст били турнири. Није пропуштао те витешке двобоје и увек је побеђивао.**
- Имао је личну гарду састављену од 101 ратника из целе Европе, од којих је сваки био висок преко два метра, о чему сведоче бројни историјски документи. А један међу њима био је највиши – барјактар!
- **По повратку цара са Хиландара, дигла се цела Албанија са жељом да изађе из царства. Пошто је престоница била у Скопљу, цар је повео гарду и за 28 дана обишли су целу Албанију. Скоро испред сваког града пред који би се појавили, отварана су врата, а становници су истицали белу заставу. Било је само неколико мањих окршаја у којима су непријатељи били у потпуности потучени.**
- До данас се не зна да ли је цар Душан умро природном смрћу или је убијен. Постоји прича да је отрован, али је она без икаквих доказа.
- **Био је велика сметња католичкој цркви, али и тадашњој Византији. Остала је прича да је по повратку из Албаније, на прослави победе, неопрезно изјавио да му је следећи корак смиривање Фрањеваца и других католика који праве проблеме српском становништву у Далмацији. Десет дана после те изјаве, 20. децембра 1355. године, изненада је преминуо.**

